

Toponymica uit de kuststreek (Vervolg van blz. 148)

LANE. Dit is een oud Westvlaams woord dat ‘riet’ betekent. Wij lezen bij De Bo: ‘soort van riet, dat in de grachten groeit... Eenen koornschelf met lane dekken. De lane uit de zwinnen afmaaïen’. Blijkens deze ‘zwinne’ is het woord uit het Kustland afkomstig. Wij hebben het echter nooit gehoord en zijn zeer benieuwd te vernemen of het nog gebruikt en waar het nog gebruikt wordt. Het heeft ongetwijfeld zijn sporen achtergelaten in de toponymen. Echter wegens de gelijkkluidende woorden lane (dreef met bomen, landweg e.d.) en lane (waterloop) is het in de meeste gevallen niet met zekerheid te zeggen of wij met lane = riet of een gelijkkluidend woord te maken hebben⁽¹⁾. Is de *Lanebeke* te Eernegem een rietbeke? Het is vrijwel zeker dat de *Laneplets* te Staden een laneplas, lanemoeras, rietmoeras is. En waar komt dit *lane* zelf vandaan?

WAASKAPELLE. In zijn inleiding tot de geschiedkundige schets van Westkapelle van wijlen J. Opedrinck⁽²⁾ schrijft Br. Gaëtan aangaande de etymologie ‘kapel in een waasland’: ‘Persoonlijk nemen wij niet zo gemakkelijk de toen gangbare uitleg aan van de naam Westkapelle. In plaats van een kapel in een waasland, zou het best de kapel kunnen zijn van de heer Waes’. Er is o.i. geen enkele reden om de degelijke en in alle opzichten verantwoorde gangbare etymologie te laten vallen, echter met deze wijziging dat Waaskapelle niet betekent ‘kapel in een waasland’, maar ‘kapel ten Waze, kapel van de nederzetting Waas’⁽³⁾.

Er wordt in de plaatsnaamkunde maar al te vaak en te lichtvaardig met persoonsnamen gegoocheld. Betreffende een vermoedelijke persoonsnaam Wase, Waso moet er eerst aangetoond worden dat deze naam in de 12e-13e eeuw in het kustland inderdaad voorkwam. Dit is een probleem voor de anthroponymisten. Het is in ieder geval even gewaagd te grijpen naar een persoonsnaam *Waso* als het bijv. gewaagd zou zijn de naam *Oostdijk* (Bloedlozendijk) te verklaren als Osesdijk (persoonsnaam Ose)!

Ook het argument ontleend aan de analogie met andere van persoonsnamen afgeleide kerke- en kapellenamen is zeer zwak: Moerkerke, Koolkerke, Meetkerke e.a. zijn zeker niet afgeleid

- (1) Lane (dreef) en lane (waterloop, vaargeul e.d.) zijn ongetwijfeld oorspronkelijk hetzelfde woord.
- (2) Gestencilde uitgave, Westkapelle, 1959.
- (3) Zie dienaangaande onze beschouwingen in Biekorf 1954, blz. 100.

van persoonsnamen; Oostkerke en Zuienkerke zijn het *misschien*. Laten wij ons dus maar veilig houden aan de in alle opzichten verantwoorde afleiding: Westkapelle, Waastkapelle, Waaskapelle, Kapelle ten Waze.

SPLETKREKE. Een voormalige vertakte kreek in de Nieuwe Hazegraspolder te Knokke heet op de volksmond *de spletkreke*; ze ziet er inderdaad op de plans uit als een vork, daar de hoofdkreek gevormd wordt door de vereniging van twee kleinere kreek in scherpe hoek. Deze naam dateert ongetwijfeld van vóór de inpoldering (einde 18e eeuw).

KAVELSTRATE. De wegen tussen de verschillende kavels in de Nieuwe Hazegraspolder zijn natuurlijk *kavelstraten*. Op een niet-officieel plan van Knokke van 1919 is een van deze Kavelstraten omgedoopt tot *Miss-Cavellstraat*... 't Heeft gelukkig geen verdere gevolgen gehad. En dan zijn de toponymisten verwonderd dat dergelijke namen overgaan in de toponymische literatuur, daar een hardnekkig papieren bestaan leiden en op de duur de wetenschap voor onoplosbare problemen stellen.

ZEGEMEER. Een vijver te Knokke, in 1925 uitgegraven in de *Lispanne*. Belachelijke, onvolkse naam, letterlijke vertaling van 'Lac de la Victoire', onlangs door een vooraanstaand toponymicus geciteerd als voorbeeld van zegge-naam (zegge: plant, *Carex*). Dat is nog erger dan volksetymologie!

LISPANNE - DOORNPANNE. Twee verdwenen duinpannen tussen Knokke en Duinbergen.

De lage, natte *Lispanne* of *Lischpanne* (lis of lisch = gele lisbloem of iris) was moerassig: op een beperkte ruimte vond men daar alle planten van de moerassige duinvalleien bijeen.

De *Doornpanne* was droger en dicht begroeid, niet met duindoorn, zoals de naam zou doen vermoeden, maar met gaspeldoorn, een stekelige struik met gele bloemen (*Ulex*): een ondoordringbaar struweel. Een andere *Doornpanne* te Knokke ontleende haar naam aan de duindoorn.

De meeste grote duinpannen hadden een naam. Zo herinneren wij ons de *lawerkepanne* (lawerke = leeuwerik), de *lange panne*, e.a. Naast de gewone namen hadden talrijke pannen ook een naam in de kindertaal. De verlaten duinen waren immers een ongeëvenaard speelterrein voor de kinderen: *roverspanne*, *duinekneekerspanne*, *keunepanne* (keun = konijn) e.a. waren namen in de kindertaal, waarvan sommige wellicht in de taal van de grote mensen overgegaan zijn.

J. DE LANGHE